

ՀԱՅՈՒԹ ՎԵՐԻ ՀԱՅՈՒԹ

ታክስና፡ምን ማለት ነው? ወራ ካር ወይስ አስበረ፡እኔዚቻቸው፡አል መንግሥት
ወይስ አል-ንገሥ፡አሉዲልተኛ ወይስ ነገሩ፡ አውቀስ ወይስ አጋላጭ፡ እበላባይ ወይስ
አድርጋይ፡ዘጋበ ወይስ ችከፍ፡ መጋቢ ወይስ ተመጋቢ፡አሳሳቸው ወይስ መከርና አሰተማሪ፡
ሙያተኛ ወይስ ቅጥረቃቸው፡አስተ በነፃህ ደበየቻና ተማብራት ባጠመናን አንፈተኛው፡፡

በትክክለኛው ትርጉም ምክበና ማለት በአማራር ወረዳው ከና አቅራቢ(እድራሻ)ማለት
ነው፡፡ የወረዳው ይዘት የተለያየ እርከሳቸኝን የሚመለከት ይሆናል፡፡ ምክበናት ወረዳው
(journalism) አስፈላጊነቱ ተወካለት የተደምረው በከበርቱ አገልግሎት ሌሎን በዓለም አቀፍ
ደረሰ እያተስተኞች የመጥ የመጥ አርፍ ነው፡፡ እያንዳንዱ የሚሆንበትን እንቅስቃሴ ማለትም
በፖልታዊው፡፡ በአካባቢው፡፡ በሚሆንበትን ጉዳይና እንቅስቃሴ፡፡ በእስተርትና በሽል ተረይ፡
በፍትሕ ተረይ፡፡ በበተሰበት ጉዳይ፡፡ በልጃቸቸ አስተዳደግ፡፡ በከበር የተፈጥሮ ካስተዋቸ፡፡ ገጽና
የአቶር ለመጥ መረጃ(መትሬሎች)፡፡ የጠርነት፡፡ የሰራጭና ምርመር ወጪቶች፡፡ በመንፈሳዊ
(የይማኖታዊ) መልእከቶችና ክንውቶች፡፡ አገልግሎት ዓለም አቀፍዋ ጉዳዮችን፡፡ ካስተዋቸን
ተከታታለው በዘርዝርና በማስረጃ ለማሆንበት የሚያቀርብበት በቁ እውቀትና ሰልጠና
የሚወስኑበት መጥ ነው፡፡ በአሁራናም እንዲ ምክበና ካስለበነበት ወጪ በማያወቂውና
በማይረዳው መስከ፡፡ በለለው የሥራ አርፍ ወስጥ ጉባኤ እይዛዘርቃም፡፡ እይፈተኩትም፡፡
መጥ የራሳ የሆነ መስፈርትና መመዘኛዎች፡፡ ሲነምግባርና ተአማሪነት(ethics and
Integrity) አለው፡፡ ሰላምናም ከእንዲ ጠርሃ ወደፊለው ጠርሃ ተስፋንጥሮ ያሳውን
የሚዘላግበበት መሬ እይደለም፡፡ ከጠሩ በቁ ስራውን መርማሪና ተመራማሪም፡፡ እድራሻ
በጀም ስራውን ፍቻና ማሞና ነው፡፡ ለሚያቀርቡው ከና ወረዳው ተችት በቁ ተለዋጊ
ዶወቀት ለኖረው ይገባል፡፡ ምክበና ወገንተኝ ሆኖ ከእንዲ ጥር በቁ ልጥና እይፈም፡፡
የእንዲ ሳለቴና ይርቸው ልሳንም እይሆንም፡፡ በአገልግሎት ቁመና ላይ ሆኖ ሁሉንም በእነስ
ዓይን እያወ ማዘኅናዋ አስተያየት ይሰጣል፡፡ እንዲን እኩል ሌሎች ለመወቀሰና ለማጠታት
እይሰማራም፡፡ በበለበት የሚመሱ ወጪ እይደለም፡፡ ምክበና መልእከቱን በጽሐና ወረዳው
በድምጽ ያስተላልቁል፡፡ ሁሉም ምክበና የመጀና ተለዋጊ መኖር ሲገባው የሚጀና ሁሉ ግን
ምክበና ነው ማለት እይደለም፡፡ ማይከርይይንም መብት የሚያውሮ ሁሉ ምክበና ነው
ማለት እይደለም፡፡ በእነበበበ ሰልቶና የድምጽ ጥረት ተመርጓዣ የሚመደበበ ለኖሩ
ይቻላለ፡፡ ምክበና ለየ ለየ ቅዱቃዋቸኝን የመጀለም በቁት እንዲ ወሰኝ ነው፡፡ በዓለም አቀፍ
ማሆንበትን ወስጥ የሚከሰቱትን ለማወቅና ለማይረዳም ያስቻለዋል፡፡

የጊዜ ተስፋ ስለም ተቋማት በሁብረተሰቦ ውስጥ የሚንግባራዊ
ሁለተኛ ክፍተኛ ሁኔታዎችን፣ እውተካታትለ የሚጠቀሙ እንዲ ነለበት፣ የሚገኘው
እንዲታረም ወይም እንዲመገድ፣ የሚጠቀሙ፣ የሚመከሩና የሚያስተምሩ ፍቃው፡፡
የመንግሥትና መረጃዎችንም ተሳይር እውተካታትለ ለአሁበ በማቅረብ ከጥፊት እንዲታረሙ

ይመከራለ:: ቁወጥና አደጋ ሲደርሰ በበታዬ ለይ ቅድመው በመድረሰ የአዲጋውን መኑስ፡
የደረሰውን ጉዳት በዘርዝር በማቅረብ ለላው ካተማባሳይ አደጋ እንዲያን ያሳሰባለ፡
ተምህርት ይሰጣለ:: ተፋት ለፈጸም በማስረጃ ተንተኞች ካለምንም ፍርማትና ይለጀት
የሚያጠልበት አጥቃው ለፈጸምው ተፋት ተገበዣን ቅጣት እንዲያገኝ የሚያሳቢ አይንና
ዶር፡ የሚሆን መግለጫ በሚሆን ወይም በእንግሊዝኛው (Watch Dogs)ለፈምና
አሉዋም ልሳን ተብሎው ሁነታዎችን የሚያገለግለ፡ ለመያችው ያደሩ ፍቃው::

Ահաշխի շիտք ուղար ՈՒՀԱՀՅ ՔՄ-Ք ԽԸԳԳ ՈՂԱՔ ՔԸՆ-ԽՆԴ (ՔԴՀԱ) ԱՐԺՎԻ ՔՂԴ ՀԱՇՎԵՔ ՈՂԱԿՆԴ ՈՂԱԳ ԼՄ-Ք ԽԸԳ ՄՋ.ՈՎ ԹԿՆՔԴ ՈՂԱԳ ՀՈՎԱՀՆԴ ՔԽՀԴ ՈՐԴՎ ԽԸԿՓՄ-ՈՎ ՀԿԴ ՀՆՄԽՎ ԽԸԵ ՈՒՀԱՀԿԴ ՈՒՄԺՎԻ ՎՀԴ ԵԽԿՆՃԱ: ՀՊՄԳ ՊՈՂԱՔՎ ՀԸՊՊԳ ԵՂՃԱ:

አልነበራም::ለሰማያዊው እንደ ለመረቻ ካር መስተካከል ባድሞ አይለችውም ነበር::
የሕዝብ ልሳሽ በመሆኑ አላገላገለም::ለሎች ዓግቶ የእግዥኑ መልካም ገጽ በማተላት
በዘጋጀ በታችትር የሚያቀባጥ የስነ-ከነት ባለሙያች ፍቃው::

ንገሥ ጠላት ሲነሳበትና ለመዝሙት ሲነሳ የከተት አዋጅን አያዘኔና አቶተቀበበለ፡መለከት
አቶኬና ካጋጋት አቶትኩም ለሕዝብ የሕመት ጥሩውን የሚያስተላቁ የጠር አብሳራውች
እንዲነበሩ ታሪክ ይመስከራል፡እነዚህ ከላይ የተገለጹት ሁሉ የሕመኑ ወራ ካጋጋ ወይም
ጋዢጋች ነበሩ ማለት ነው፡እነዚህ ለይ መለያት ያለበን አውነትና የታሪክ ዓገዢዎችና
ሁኔታን እንዲአመጣው ተከታታለው ለሕዝብ የሚያስቀፍ፡ትክክል ያልሆነውን
የሚቁውመና የሚያጠበው ደፋሮች እንዲነበሩ ለብ ማለት ያስፈልጋል፡ተቋትና
ከለመደረጃችችው የተነሳ ድምጽችው እንዲይሰማ በዘጋጀ መከራ ይጠልባችው·
እንዲነበር መከፊ አይገባም፡፡ምት ያመተዳደሪ እጥ ፍንታችው ነበር፡አሁንም ነው፡፡

በጥንቱ ቤት የሕመናዊ ጋዢጋችን የአዋራር ስርዓትና ወጪ የተከተለ ስይሆኑ፡
ስላልተለመደም የነበረት ወራ ካጋጋ ወይም መዋለ ነገሮችና የሚያበስና፡የሚያውድና
የሕመላከ ምትኩ በማድረግ የሚያቀርቡና የሚዘጋጀ፡የንገሥን ተዕዛዝ ለሕዝብ
የሚያስተላቁ በመሆናችው የሕዝብና በስት፡የሚያንጻባቁ የሕዝብ ለሳሽ፡የንገሥን
ወይም የመረችችን ባድሩት የሚታች ደፋር ካነች አልነበራም፡አሁንም አይደለም፡፡
እንደሸችው ከንገሥ ወይም ከመረችች ወዳስ ጋር የተያያዘ ሰላምና ገንገሥን ባወደሰብት
መጋቢት ለማውረዱችው እንደ ለአውነት ቅመው በመመስከር በረሳችው ለይ
የሚደርሰባችውን ለመቀበል ወኂዱ አልነበሸችውም፡፡ከሁለናችው ይልቀ ለሆናችው·
ማድርን የመረጋገጫ ነበሩ፡ናችውም፡፡

ጋዢጋነት እንደ መሬ ዘርፍ ተወስዶ ስልጠናና ተምህርት መሰጠት ከድመረበት ቤት
ወዲህ በዘጋጀ ጋዢጋች ተፈጥረዋል፡፡በአገርና በወጪ አገራት በከፍተኛ ደረጃ የተመረቁ
ጋዢጋችም ቅጥረችው ቅለል አይደለም፡፡ሆኖም ማን በተማሩበት መሰከ መርሆ ማብር
ኤቱከሰና ሆኖ መሰረት አድራሻውን የተወጠት በጥም ተቋቶች ከመሆናችው የተነሳ የለም
ማለቱ ይቀላል፡፡መሬው እንዲ የመንግሥት ተቋም ሆኖ በመወሰኑ ጋዢጋች የመንግሥት
ቅጥረችች ከመሆናችው እንዲር የመንግሥት ለሳሽ ከመሆኑ አላለቷም፡፡ኋና ጋዢጋ
ጋዢጋነት አለ ለማለት አያዘናፍርም፡፡በኋናም አብዛኛዎች በዘጋጀም ሆነ በዘጋጀ ከእንደ
የፖለቲካ በድንጋዊ ወይም ከበርቱ ማስተበና ከብንያዊ ወይም የወጪ አገር መንግሥት ስርዓትና
ጥቋም ተማሪች በመሆኑ የሚጠኗሁ ፍቃው::

ጋዢጋች በቻ ስይሆኑ በተፈጥሮና በተምህርት በጥቶ በከነት ተለዋችው ስዝቦና
የሚያነቀና የሚያስተምኑ በፈለጋ በጥም ተቋቶች ፍቃው፡፡አብዛኛዎች በዋና ልማና፡ቀልድና
አለፈልጋ፡ከማህበረሰቦ እድንትና በስል ጋር የሚይጠዋም ተርከት ይዘው፡፡ በመድረሻ ለይ
አቶተወረገረት በዘጋጀ ያገኘም፡፡በጥም፡፡ በፈረማና ፈልም በመረቻ ለይ ያለውን ህቁ የሚሰናቁና
የስርዓቱ እድንካች ከኋና የሆነ በዘጋጀ ፍቃው፡፡ከነት ስዝቦና ከድንቀርና መለማ

የሚያወጥ፡አዝቦን የሚያነቷና መብቱን አውቀ ለመብቱ እንዲታገል፡እውነትና ወጪቱን
ለሁ ባለው መንገድ የሚጠቀም፡የእገር ፍቅር እንዲሸበር የሚያደርጉት እንዲ መንገድ
ነው፡፡ በአገልቻን ጥን ካነት አድንሬት ካኔን ከሆነ የሆነ ቅይታል፡ሆኖም ጥን ጥፍታችውን
የተወጠ ቅጥረቻው አናስ ባሆንም መኖራቻው አይከናም፡ለአብዛኛቸው ጥን የሂሳታዊነት
አቅራቢው መንገድ ሆኖል፡የውጭ እገር ምርመራ ወይም መንግሥታት የአንድን እገር ስዘን
በተለይም ወጣቱን ተዋልና ከሱስ ባከልና ታሪክ እንዲያደነግኝና በስነልቦና ተማሪ
አገሩን እንዲጠላ ወይም ለበዚህ ሌቦን በቻ ማይሆን አገሩን አሳይና እንዲሰጥ ቁጥሮች
ወጪች የሚከራተው በከተሉት ተፈሪ በሚያደርጉት ተልካሬ አስፈላጊውች በከተሉት
ባከልና ታሪክን የሚያከበር ተዋልና ደግሞ ለአገሩ ነገነትና ለሙላዊነት አይጨነቅም፡፡
በከተሉት ስም በሚተለለው ተከይሶት መከከል በሚተለለው የሚሰታውቹ መልካክት
የሚገኘው ጉዘዘብ ባለሙያተቻቸውን ማረዳዎንርስ በቻ ማይሆን የሚዲያ ባለበት
አስከማድረግ አድርሱቻቸውል፡ቁጥር ነገርና የፋይና ለሆነ ከሚከውነው ይልቁ በቀልናና
አለፈልት ላይ የተከማረው አከበርተና አውቀና ለቻረው ይቻል፡፡ወጣቱ ተዋልና በዋና
ፈዕዕ እንዲጠመድ፡ ከሚድረግ ባለው ሁይወቱን የሚቀርጋበት መልካክት የሚያገኘበት
መንገድ አልሆነም፡በኋርም በጥም የጠበብ ነው፡፡በዚ የመከራ ማና የተስከመ ስዘን
በሚኖርበት እገር የእነዚህ አሳዛቻቸው መኖር ለመመርበት ማህበረሰቦና ማረጋገጫ
የደንዘበዎች፡የነጋዴ ወድነት መንግሥና መከከል ተከይሶት የሚከራተው እንደዚህ ቅድመ
በሚሰበበት ጉዘዘብ በሚገኘት በሌሎች ስቀጣ ስቀጥ ጉዢው በመዋጋ ነው፡፡
የከተማው ደፊትና ወጪት፡ለነዚህና ለውጭ እገር ተፈብቶች ተሰበ እንዲ የአዝቦን ቅጽ
ለመፍታት አይደለም፡የአዝቦናም ጥያቄ መቻ የመዘገበና በቻ ሆኖልና ተርከ ሆኖና?እቶዚም
ሰላም ነው!

የዕድገትና የልማት መለከያው የነበረ አስረስ ማቻው ነጋ ሆኖል፡ለእገር መቻማ የሆነ
ከፍተኛ ተምህርት ተምር ደንጋጌ ፍላጊ በሆነበት እገር እነዚህ የቀልናና የፋይና ለለሰራቸው
የሚከበሩበት እገር ሆኖል፡፡ የሚገርመው ከበለጋቸው አገልት በተለይም ከእምረክናቸው
የመድረሻ (የፋይና እንዲስተና) ተዋንያን ጋር እረብቻውን አስቀምጠው ሲለብቻት፡፡
እያለ መከፈልቻው ነው፡፡ እንዲሆ ነው የባከልና የስነልቦና ምርከናናት ማለት፡፡በአገልቻን
አውነትቻቸው ከነታውያን የአዝቦ ለሰጥ ተገበዙ ለማቻው ተበብንና አጭዋቻቸው
የሚለው ነው፡፡ አጭዋቻቸው ማለት ደግሞ ያደንና ከፍውን እያሳይ የሚያገኘናና በለም
መከራና አስተማረ ማለት ነው፡፡ የተንት ከፍቻቸው፡፡ ቅጽ አረፈዎቻቸው፡ተወኑቻቸው
ለማህበረሰቦና ዓይነት በዚ አበርከተዋል፡፡ አሁንም ባሆን የነበረ ይለግ የተከተለ አለ፡፡
የአዝቦ ወገን የሆነ፡የነበረት በለሙያቻቸው፡ዘከራዎቻቸው በቻ የሚ እርንቃ ተዘፍቻው
በመጨረሻው ተመዋዙ ሁከምና አጥተው የሚጥቀበት እገር ነው፡፡ ለሙያው ይደሩ
ጋዢውቻቸው ነገቻቸው የወከባ ነጋ ሆኖል፡፡ የቻላት ይሰደድለ፡እለያም በእስር በቻ
ይማቅቻለ፡፡በአንድሩ ደግሞ የጋዢውቻቸው ማረጋገጫ የጠበቀት እበላባየቻቸው ቅድመ በለበት
በቻ ሁሉ እንዲ ውስጥ እና አቅራቢው በቻ ይለለ፡፡ጋዢ ከስጠው ጋር ለማናደስ የሚቀድማቻቸው

የለም:: ከቅርብ ገዢ ወደህ ስበር ካና እያለ ከቅርብት ደርሰስ ጋር የሚይሸፍ እቶልንቶ
በማቅረብ በየዋሁድ ፎርጋ ገዝዘብ ይሰበሰባለ::የመንግሥትንም ተረጋግጧል ይነሳል::
ከዘመኑ ከዘመኑ ገዝዘብ ተቀም ከገኘ ይለኝታ የለቻው-ምድ::እዘመኑ ከው:: እዘመኑ ከው-
ኋው::ለ27 ዓመታት በዘመኑ ወያኔ ገዢ እኩና ገንት ሆነው ሲጠራ የነበሩትና ከአራት
ዓመት ወደህ ከዘመኑ አስተዳደር መረጃ ተረኞ በፊና ጋር እኩና ገንት ከሆነት ጋር ተሞረት
ፈጥረው የእብረ አሁመድን ነሰኝ መንግሥት የከለለ ስፋት ሲሰጠት ቅይታዋል:: በመጨመር
አዘበና ሲያውናበኩ ዓረዋል:: እብረ አሁመድ እነዘመኑ በአገር ወሰኑ በመው አገር
የሚኖሩ ሂክመችና የከነት ስዋች ተገዢዋችን በለው-ለታዋች በበተመንግሥቱ ስጋብቡ
አደረጋለት ሂዘበና የማውናበኩ አስተዋጽኑ እውቀናና ስልማት ስጥቃቃዋል:: የማሻሻልንም
በፊላጊ እነስ ከእተምኑ ዓይነት የለው ሁሉ እንዲሆና እንዲመደቦችው የሚገልጻው
ምስጠር እነስ ከእተምኑ ዓይነት የለው ሁሉ ወተደል:: እነስም ለረቻውን ፍምረዋል::
በተቻዋሚው ዓንካና ወሰኑ ሲጠገው በመግባት የተቻዋሙም ዓምና እያሰሙ ነው:: ሲከተና
ወደና ሲደላሽ ወደና ነውና ሲቀናን የእብረ መንግሥት የተደረሰው መልካ ሲጠገና
አብረውት የተሰለቷት እንዲንደች ቅዱምር ግራ ተጋቢትው ዓይነሁን ለፈርድ ሲለት:: መ-ቀኑን
እየለከ እኩና ዓይነት በፈርድ ሂክመችና የሙድረክ ስዋች ከመቆጠበት እጥና በለው-
የተቻዋሚውን መሬት እየጨመር በቀ በለዋል::

በለለው በከ-ል ምንም እንካና የጂክመችና መ-ም ማረጋገጫው-ም የውጭቃውን በስተና
መከራ:: የመንግሥትን ገበና እውነትና ገጽታ ዓገልቶው የገባቸው እና በመተንተን
እንዲታወቁ ገዝዘቃው:: ሂክመችና:: እውቀቃቃው:: በማቅረብ በጽሕፈና በረዳና
እንዲሆናም በየተደረሰ የሚያስተላቸ የከለለ መበቃች የሆኑ አገር ወይም-ቃ
ለማረጋገጫው ሲደብና ሁቻ ማረጋገጫው ሲሰጠ ዓመታት የቆሙለት እውነት ዓል
እውመታ መተደል:: የመስናና ይልቀ በየገኘ ተጠሪተዋል:: የእነዘመኑ ተረኞና ዓካም
ለማካለያት በእርጊያች የሚይረሰብ ተንከልና ስም ማጥፊት የለም:: እሁንም እርጊያች
ተልካ ተስተቃቃው የተሰማኑትም በነዘመ ለይ ነው:: ማረጋገጫውን ለመቀማት የሚይፈልግለት
ድንጋይ የለም:: እኩና እኩ በማለት የእርጊ በይነትን በከል ለማሳይ እርጊያችን ፍት
መንስት የተማለና የለው-ው እኩ ለሆኑ ይገባል:: ወደፊት እንዲሰራለበትና ከስራ
ለማቃውን በዘመኑ የምርቀርበው ይሆናል::

ታኩያ የገራችንን ሂክመችና የከነት ስዋች ምን በለን እንጥራቃው:: እኩናንስ:: እኩ
መንግሥት:: እውቀች:: እድንዘቻ:: እበለበድ:: እውደልዳይ:: እዘማር:: እሚፈጸ:: ቁና ወረ:: እውነት
ተናጋሪ:: አስተማር:: ቅዱ እቀበድ ወይስ ሲለይ? መልካ እንደዋጠበት ማቅ ሂዘበ
የሚሰጣቃው ሲያጠ ይሆናል::

እውነት ተናጋወቃች:: ቁና ወረና አስተማር ዓቁር ሂዘበዋ ሂክመችና:: ዓይነትና የከነትና
የሙድረክ ስዋችን ያጠካል::!!

በስተና የእተምኑ እኩናንስ ሲደብና የስነድናና ከፍል የተዘጋጀ

